

актуальності в контексті питання про забезпечення рівних прав і можливостей особистості, незважаючи на стать. Освіта повинна виконувати основну роль в зміні доволі стійких гендерних стереотипів щодо обмежування розвитку потенціалу особистості студентів - і юнаків, і дівчат.

Перспективу розвитку основних ідей проведеного дослідження ми вбачаємо в розповсюдженні знань щодо гендерної культури серед студентства, викладачів, виявленні механізмів змін стереотипів і створення соціально-педагогічних умов для засвоєння моделей поведінки, які передбачають діалог, співпрацю та конструктивне вирішення проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Минюшев Ф.И. Социология культуры: Учеб. пособие. – М.: Академический Проект, 2004. – 272 с.
2. Івченко А.О. Тлумачний словник української мови . – Харків: Фоліо, 2006. – 540 с. –
3. Ерасов Б.С. Социальная культурология: Пособие для студентов высших учебных заведений. Издание третье. – М.: Аспект Пресс, 1998. – 591 с.
4. Соціологія культури: Навч. посібник.// О.М. Семашко, В.М. Піча, О.І. Погорілий та ін.; за ред. О.М. Семашка, В.М. Пічі. – К.: „Каравела”, Львів: „Новий Світ-2000”, 2002. – 334 с.
1. 5.Брандт Г.А. Природа женщины как проблема (Концепции феминизма) // Общественные науки и современность. – 1998. - №2. – С. 167-180.
5. Козлова Н.Н. Гендер и вхождение в модерн // Общественные науки и современность. – 1999.- № 5. – С.164-174.
6. Абукирова Н.И. Что такое «гендер»? // Общественные науки и современность. – 1996. - № 6. – С. 123-125.
7. Кравець В.П. Гендерна педагогіка: Навч. посібник. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416 с.
8. Практикум по гендерной психологии /Под ред. И.С. Клециной. – СПб.:Питер, 2003. – 480с.: ил. – (Серия «Практикум по психологии»).
9. Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. – К.:К.І.С., 2004. – 536 с.
10. Мартиненко С.М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.:іл.. – Бібліогр.: с. 171-172.
11. Кон И.С. Психология юношеского возраста: (Проблемы формирования личности). Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов. – М.: Просвещение, 1979. – 175 с.
12. Кікінежді О.М., Кізь О.Б. Формування гендерної культури молоді:науково-методичні матеріали до тренінгової програми // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. - № 8. – С. 64-68.
13. Воронина О.А. Социокультурные детерминанты развития гендерной теории в России и на Западе // Общественные науки и современность. – 2000. - № 4. – С. 9-19.
14. Журженко Т.Ю. Дискурс рынка и проблема гендера в экономике // Общественные науки и современность. – 1999. - № 5. – С. 175-187.
15. Гончарова Н.В. Игры для мальчиков (гендерные аспекты реализации карьерных притязаний) // Общественные науки и современность. -2003. - № 1. – С. 83-91.
16. Гордиенко С.М. Гендерные проблемы в обществе и медицине// Медицинская газета «Здоровье Украины». -2007. - № 2. – С. 23. [http // www.health-ua.com](http://www.health-ua.com)

УДК 378.025

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ АКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Веретенко Т.Г., к. пед. н., доцент

Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна

У статті обґрунтовується необхідність пошуків шляхів вирішення проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх педагогів. Пропонується створення сприятливої морально-психологічної атмосфери навчального процесу та втілення новітніх педагогічних технологій.

Ключові слова: навчально-пізнавальна діяльність, активізація, сприятлива атмосфера, новітні технології.

Веретенко Т.Г. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ АКТИВНОСТИ УЧЕБНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ / Харьковский национальный университет им. В.Н.Каразина, Украина.

В статье обосновывается необходимость поиска путей решения проблемы активизации учебно-познавательной деятельности будущих педагогов. Предлагается создание благоприятной морально-психологической атмосферы учебного процесса и внедрение новейших педагогических технологий.

Ключевые слова: учебно-познавательная деятельность, активизация, благоприятная атмосфера, новейшие технологии.

Veretenko T.G. THE WAYS OF RISE IN STUDYING AND COGNITIVE ACTIVITY / Kharkov national university named after V.N.Karazin, Ukraine.

The article substantiates the necessity of searching ways of solving the problem of activation in studying and cognitive activity of future pedagogues. Creation of favourable moral and psychological atmosphere in studying process and introduction of new pedagogical technologies are proposed here.

Key words: studying and cognitive activity, searching ways of solving, favourable moral and psychological atmosphere, pedagogical technologies.

Реформування системи вищої освіти в Україні, впровадження кредитно-модульної системи навчання, введення ступеневої освіти, які потребували зміни в навчальних планах та програмах, графіках навчального процесу, поки що істотно не вплинули на якість навчання студентів вітчизняних ВНЗ.

Усе гостріше сьогодні постає проблема вдосконалення процесу організації навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ в процесі їх професійної підготовки. Сучасних викладачів все більше турбують відповіді на запитання "Як досягнути рівня європейських стандартів вищої освіти? Як підвищити ефективність навчального процесу? Як створювати умови для розвитку майбутнього вчителя, викладача, досягти високого їх інтелектуального та професійного розвитку? Як сприяти самореалізації особистості студента в процесі навчання?". Критика існуючої системи підготовки вчителів, викладачів найчастіше пов'язана з пасивністю самих студентів на заняттях, відсутністю інтересу до навчання, що призводить до зниження рівня їх професійної підготовки.

Аналіз досліджень і публікацій дає можливість стверджувати, що одним із шляхів вирішення проблеми, що розглядається, є сприятлива атмосфера в студентському колективі, яка в поєднанні з позитивним впливом особи викладача є бажаною та необхідною умовою позитивних емоцій у студента протягом навчання та спілкування. Як зазначив М.Скаткін, сприятлива морально-психологічна атмосфера навчального процесу охоплює взаємини між викладачем та студентом і стосунки в студентській групі, а також забезпечує комфортність кожному студентові, впливає на формування доброзичливих відносин з одногрупниками та викладачами. Під впливом цих відносин студенти виявляють більшу активність, у їхній поведінці знижується вияв недобррозичливості, виникає атмосфера довіри і взаємних симпатій, що знімає емоційну напругу та має величезний вплив на характер перебігу навчально-пізнавальної діяльності студентів. Почуття постійно присутні на всьому шляху пізнання, а позитивні почуття є складовою успіху в навчанні та спілкуванні. Виникнення ж таких позитивних почуттів залежить від атмосфери, у якій доводиться діяти, від підтримки, взаєморозуміння та позитивних оцінок з боку інших учасників процесу навчання (викладачів та одногрупників). На думку О.Дусавицького, саме стан емоційної пасивності заважає людині займатись пошуком шляхів вирішення навчально-пізнавальних завдань.

Студент, що відчуває повагу та взаєморозуміння із боку усього колективу і окремих його членів, має можливість розкрити свої здібності, взяти активну участь у навчально-пізнавальному процесі (має свій погляд на будь-яку проблему, яка виникає в навчальному середовищі, висуває пропозиції щодо можливих шляхів її вирішення, при цьому толерантно ставиться до поглядів та пропозицій інших студентів).

Метою статті є визначення шляхів підвищення активності студентів у процесі навчання, підвищення рівня їхньої професійної підготовки.

В основі процесу формування професійних знань, умінь та навичок лежить активна пізнавальна діяльність студента, яку стимулюють інноваційні методи й прийоми навчання. Високий рівень професійної підготовки майбутніх педагогів досягається шляхом структурування змісту педагогічних дисциплін, самостійної роботи та різних видів практики з урахуванням специфіки студентської навчальної праці, розвитку особистості студентів; використання методики й технології підготовки, побудованої на принципах взаємодії, що потребують довіри, взаєморозуміння, співробітництва, толерантності. Технологія навчання у вищій школі має забезпечувати зростання кожного студента, тобто залучення його до активної діяльності через розв'язання навчальних завдань, які постійно ускладнюються, та програвання різних ролей, які розкривають специфіку й творчу природу взаємодії з іншими людьми в професійній діяльності. Спонування студентів до самостійності й активності досягається шляхом проблемного подання матеріалу, а не повідомлення "готового знання". Проблемний виклад матеріалу заохочує студентів до самостійного пошуку інформації, самостійних висновків, узагальнень. Це, у свою чергу, сприяє розвитку особистості студента, його самосвідомості, самооцінці [1, 5-11].

Сприятлива морально-психологічна атмосфера навчального процесу впливає не тільки на налагодження доброзичливих стосунків між студентами та між викладачами і студентами, але й дає можливість утілювати діалог у процес навчання. Саме діалог є ефективним методом активізації навчання студентів, про що свідчать такі показники:

- відкритість висловлювань та довіра студентів до викладача;
- вільна, впевнена поведінка студентів на заняттях;
- відсутність страху перед можливими помилками;
- звернення до викладача про допомогу в разі необхідності;
- відсутність будь-яких бар'єрів в обміні думками щодо пропозицій вирішення навчально-пізнавальних завдань.

Відсутність діалогу та взаєморозуміння між учасниками процесу навчання заважає створенню сприятливої морально-психологічної атмосфери в студентській групі.

Наступним шляхом вирішення проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів є втілення новітніх педагогічних технологій в організацію навчально-пізнавальної діяльності майбутніх вчителів, викладачів ВНЗ. Технологія – слово грецького походження, яке означає знання про майстерність. У нашому випадку воно вживається стосовно загальних завдань планування, організації та контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів університетів у процесі їх педагогічної підготовки, методичними прийомами психолого-педагогічної підтримки виступали: заохочення, створення ситуації успіху, проблемних ситуацій, навчально-пізнавальна гра, спонукання до пошуку альтернативних рішень, виконання творчих завдань, робота в мікрогрупах.

Методика проведення занять ґрунтувалася на таких засадах, як:

- 1) опора на позитивні почуття та особистісний інтерес студента до професійного становлення;
- 2) заохочення студентів до самостійної роботи над розвитком професійних умінь та навичок;
- 3) визначення реальної соціальної і морально-психологічної цінності опанування відповідним рівнем професійної підготовки.

Упровадження в навчальний процес рольових ігор, семінарів, диспутів, обговорень сприятиме встановленню в студентській групі таких стосунків, як довіра, терпимість, взаємодопомога, турбота, що впливатиме на створення сприятливої морально-психологічної атмосфери навчального процесу.

Переваги активних форм і методів навчання Л.Кондрашова вбачає в тому, що вони "...забезпечують умови для колективного співробітництва, у ході якого студенти обмінюються думками, почуттями, діями, відчувають симпатію один до одного, легше сприймають точки зору інших учасників, виявляють готовність до зміни своїх установок" [2, 19].

Змістом проведення практичних (групових) занять як основної форми навчальних занять у ВНЗ є моделювання й обговорення різних ситуацій, відпрацювання практичних дій, що виникають у реальному житті, у тому числі в навчальній та професійній діяльності.

Провідне місце в них мають займати творча пошукова діяльність студентів, евристична бесіда, діалог, дискусія, симпозиуми, "мозкова атака", групова й індивідуальна, самостійна робота, метод "круглого столу", метод проєктів, рольові ігри, навчання в співробітництві, драматизація, психолого-педагогічні тренінги, семінари, диспути, у ході яких студент набуває досвіду вирішення проблем, пов'язаних з особливостями майбутньої професійної діяльності (більш детально див. 4).

Метод евристичної бесіди дозволяє в колективному пошуку вирішувати навчальні завдання, обмінюватися думками, припущеннями, активізуючи мислення, пізнавальну активність один одного. Евристична бесіда дає можливість студентам не просто сприймати інформацію, а пережити її засвоєння як суб'єктивне відкриття ще не знайомого для себе знання. Центральне місце в евристичній бесіді відводиться створенню й вирішенню проблемних ситуацій. За допомогою відповідних методичних прийомів (постановка проблемних питань, висунення гіпотез та їх доведення або спростування, звернення до групи "за підтримкою") студентів спонукають до спільного обговорення, тим самим розвивається професійне мислення майбутніх фахівців. Цей метод покликаний поглибити й розширити знання студентів з досліджуваної теми, з'ясувати ступінь сформованості самостійного мислення, забезпечити створення ситуацій, у яких студенти закріплюють досвід спілкування в навчальному середовищі.

Метод навчальної дискусії являє собою спеціально запрограмоване вільне обговорення теоретичних питань у рамках навчальної програми. Дискусія може виконувати в навчальному процесі значну кількість функцій: подання суперечливого матеріалу, у якому група самостійно обирає правильну точку зору, демонстрація різних підходів до тих чи інших явищ, обговорення та вирішення складних теоретичних і практичних проблем, обмін досвідом між студентами, розробка єдиного підходу до

дослідження певного явища, швидкий усебічний розгляд проблеми й знаходження нетрадиційного рішення, формування навичок конструктивного вирішення суперечок та інші.

Принципова відмінність дискусії від евристичної бесіди полягає в зіткненні різних позицій, думок її учасників. Саме таке зіткнення різних точок зору породжує нові думки, неординарні рішення, тим самим стимулюючи активність навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Застосування дискусійних методів на заняттях студентів дозволяє:

- стимулювати ініціативу і продуктивний обмін ідеями;
- розвивати рефлексивне мислення;
- спонукати до пошуку адекватної аргументації й різних способів вираження думки;
- забезпечувати зміну позицій щодо неправильної гіпотези;
- підвищувати сприйнятливості до нових ідей;
- учити бачити явище з різних боків.

Для успішного проведення дискусії необхідно дотримуватись певних "правил дискусії":

- слухати того, хто говорить, не переривати його;
- піднімати руку, якщо є бажання висловитись;
- дозволяти кожному мати власну думку;
- у разі незгоди з ким-небудь критикувати точку зору, а не того, хто її висловлює;
- не висміювати пропозиції інших;
- відмовлятися від повчання, мудрування, засудження себе та інших;
- виявляти толерантність.

Ефективним способом формування професійних умінь та навичок був метод відкритих питань. Вони передбачали різні відповіді студентів, а саме: гіпотетичні питання, що допомагали студентам уявити ті чи інші ситуації, стимулювали процес мислення ("Що б ви зробили / подумали, якщо б..."); питання, що заохочували студентів до роздумів ("Як би ми могли допомогти розв'язати цю проблему?"); питання для підтримки ("Це цікаво, а що трапилось далі?"), які дозволили студентам ділитися особистим досвідом та поглядами; питання, які виявляли точку зору ("Що ви вважаєте чи почуваєте з приводу...?") й показували студентам, що їхній погляд важливий та цікавий для інших; зондуючі питання ("Чому ви так вважаєте?"), які були поставлені не в агресивній формі, а з щирою зацікавленістю, допомогли студентам замислитися та пояснити (проаналізувати) свою думку; питання, які роз'яснювали / узагальнювали ("Чи матиму я рацію, якщо скажу, що ви думаєте...?").

Метод діалогу. Діалог у педагогічній практиці – справа досить складна, вона потребує не рецептурного відтворення тих або інших прийомів, а майстерного володіння кожною новою ситуацією. Діалогічний досвід у певному сенсі ексклюзивний, у кожного він свій, і кожен виявляє в цій сфері діяльності безмежну творчість. Проблема діалогу виникає щоразу, коли йдеться про множинність думок, різницю поглядів, варіативність підходів, неоднозначність оцінок, суперечливість, конфліктність – усе те, що постійно присутнє в житті людини, але не завжди знаходить вирішення в діалозі.

Оволодіння майбутньою професією – це усвідомлення мистецтва вести нескінченний діалог без повчання, без рецептів; це знаходження власного досвіду стосунків з дітьми, колегами.

Метод "мозкової атаки" в практиці викладання у ВНЗ прийшов із менеджменту. Його сутність полягає в колективному пошуку варіантів вирішення складної проблеми шляхом висловлювання випадкових ідей, здогадів, асоціацій із їх наступним аналізом та оцінкою доцільності використання. Метод "мозкової атаки" може бути застосований, коли ставиться мета вирішення складної проблеми декількома шляхами.

Використання в процесі навчання методу рольової гри посилює особистісно-діяльнісний характер професійної підготовки майбутніх вчителів. Ігри уявляються нам одним із найбільш мобільних інструментів перетворень нових теоретичних досягнень на елемент практики.

Рольова гра – це маленька п'єса, яку розігрують студенти. На таких заняттях переслідується мета оживити ситуації, знайомі студентам. У результаті застосування такого методу підвищується розуміння ситуації й викликається переживання за людей, які в ній опинилися. Аналіз проведеної рольової гри проводився разом зі студентами, виявлялися причини невдач, укладалися плани на майбутнє. Необхідно наголосити, що особистість формується шляхом активної діяльності, коли будь-які знання, уміння, навички, особистісні якості не тільки виявляються в діяльності, а й формуються в ній же (Л.Божович, Л.Виготський, О.Леонтьєв, С.Рубінштейн та ін.). Рольова гра покликана показати застосування спеціальних знань у практичних ситуаціях, сформувати вміння використовувати теоретичні положення для пояснень практичних дій і рішень: створити умови для самовираження, самоствердження студентів, розвитку індивідуального стилю професійної діяльності й спілкування.

Участь у діяльності, побудованій на використанні принципу рольової гри, надала кожному студентові можливість виявити творчість, здатність уважно слухати та виявляти інтерес до точки зору інших, показала необхідність постійної взаємодії, співробітництва й солідарності у вирішенні спільних навчальних проблем. Шлях реалізації таких завдань полягав у тому, що студент через вирішення проблем та програвання різних ролей формував толерантні відносини, усвідомлював їхнє соціальне й особистісне значення, учився запобігати конфліктам у взаємодії з іншими людьми. При цьому вольові зусилля й позитивно забарвлений емоційний стан закріпили терпиме ставлення студентів один до одного в процесі навчальної діяльності.

Дослідження психологів і педагогів підтверджують, що рольова гра не тільки виступає механізмом керування, розвитку та стимулювання навчально-пізнавальної активності та самостійності студентів у навчанні, але й реально формує толерантні відносини між студентами. Рольові ігри реалізовувалися через систему завдань-ситуацій, ситуацій-ілюстрацій, ситуацій-вправ, ситуацій-оцінок, ситуацій-проблем.

Основою спілкування в рольовій грі було спілкування-діалог, сутність якого полягала в духовній спільності взаємодіючих сторін, взаємній довірі, відвертості, доброзичливості, віри в можливість й здатності кожного студента.

Участь у діяльності, побудованій на використанні рольових ігор, надала кожному студентові можливість виявити самостійність, активність, творчість, формувати навички взаємодії. Кожна рольова гра супроводжувалася обговоренням, яке стимулювало й актуалізувало глибинні асоціації, змушувало учасників виказувати те, чого вони не могли сформулювати в інших умовах, сприяло з'ясуванню кожним учасником власної точки зору.

Отже, заняття мають проводитись, базуючись на принципі співробітництва. Цей принцип передбачає акцентування уваги на засвоєнні студентами позитивного досвіду морально-психологічних переживань у процесі спільної діяльності. А це можна досягти шляхом створення ситуації успіху: фіксації уваги на позитивних сторонах особистості молодої людини; індивідуального застосування прийомів емоційної підтримки, у тому числі й невербальних; налагодження позитивних стосунків з однолітками. Одним із завдань цього є створення доброзичливої морально-психологічної атмосфери, у якій студенти могли б вільно висловлювати свою точку зору, не хвилюючись через те, що їх не зрозуміють.

Необхідність поставити студента в центр навчального процесу, зробити його активним суб'єктом процесу навчання, організувати його взаємодію з іншими студентами вказує на бажаність використання такої технології навчання, як навчання в співробітництві. У таких технологіях навчання студенти оволодівають конкретними соціально-психологічними знаннями, відбувається корекція професійної поведінки особистості, формуються навички спілкування, розвиваються рефлексорні здібності (наприклад, здатність аналізувати ситуацію й власну поведінку), уміння реагувати на ситуацію. Тож, основною ідеєю цієї технології є створення умов для активної спільної навчальної діяльності студентів у різних ситуаціях [3].

Ми використовували кілька варіантів навчання в співробітництві:

1. Навчання в команді (Student Team Learning) як варіант технології навчання у співробітництві був розроблений в Університеті Джона Хопкінса [6, 7]. Найбільша увага тут приділялася "груповим цілям" та успіху всієї групи, що могло бути досягнуто тільки в результаті самостійної роботи кожного члена групи в постійній взаємодії з іншими студентами тієї ж групи під час опрацювання певної проблеми. Тобто завданням кожного члена команди було оволодіння необхідним знанням, формування необхідних навичок, при цьому вся команда мала знати про досягнення кожного. Це стимулювало всіх учасників групи спостерігати успіхи один одного та всієї команди, допомагати товаришам, тобто це зорієнтувало студентів на вияв уважного ставлення до дій та поглядів інших [5, 36].

2. Технологія кооперативного навчання (cooperative learning) професора Елліота Аронсона була розроблена в 1978 р. й названа Jigsaw ("пилка"). Студенти розбилися на групи по 4-6 чоловік для роботи над навчальним матеріалом, який було розділено на фрагменти (логічні або змістові блоки). Кожен член групи знайшов матеріал за своєю підтемою. Потім студенти, що працювали над одним питанням, але в різних групах, обмінювалися інформацією. На заключному етапі викладач вимагав у будь-якого члена команди відповіді на будь-яке питання із заданої теми. Отже, студенти були зацікавлені в уважному та сумлінному виконанні завдання кожним членом групи.

3. Технологію навчання в співробітництві "Навчаємося разом" (Learning Together) було розроблено в університеті штату Мінесота в 1987 р. (Девід Джонсон, Роджер Джонсон). Аудиторія поділялася на групи по 3-4 чоловіки. Кожна група отримувала одне завдання, що було частиною великої теми, над якою працювала вся аудиторія. У межах групи студенти самі визначали ролі кожного для виконання завдання. Під час роботи групи спілкувалися між собою, уточнювали деталі, пропонували свої варіанти.

Студенти вчилися вести діалог та аргументувати власну точку зору, продуктивно заперечувати та адекватно оцінювати інші позиції. Вони використовували способи ненасильницького спілкування, розвивали вміння розуміти, приймати й визнавати думку інших людей.

Найважливішими результатами навчання в співробітництві є спільність мети та завдання, індивідуальна відповідальність та однакові шанси на успіх. Практично це навчання в процесі соціальної комунікації, бо студенти виконують різні соціальні ролі: лідера, виконавця, організатора, доповідача тощо. Водночас вони вчаться самостійно знаходити та опрацьовувати інформацію, робити висновки. Це, у свою чергу, готує студентів до більш складних видів майбутньої професійної діяльності.

Отже, запропоновані шляхи вирішення проблеми активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх педагогів характеризувалися високою комунікативністю, активним залученням студентів до навчальної діяльності, прийняттям власної відповідальності за просування в навчанні.

Подальшої розробки потребують проблеми взаємодії викладачів та студентів під час навчання та підвищення самостійності студентів у процесі підготовки до майбутньої професійної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Палаткина Г.В. Межкультурное образование: современный подход к воспитанию на народных традициях // Педагогика. – № 5. – 2002. – С. 4-41.
2. Кондрашова Л.В. Методические рекомендации по специализированию активных методов обучения в преподавании психологических дисциплин. – Кривой Рог: КПИ, 1990. – 34 с.
3. Психология и педагогика: Учебное пособие. – М.: ИНФРА-М; Новосибирск, 2000. – С. 157-161.
4. Зверева І.Д., Веретенко Т.Г., Шевченко Н.Ю. Основи батьківської компетентності: Навч. посібник. – К.: Науковий світ, 2006. – 156 с.
5. Современная западная социология: Словарь. – М.: Политиздат, 1990. – 432 с.
6. Salazar J.M. Social identity and national identity // Social identity: international perspectives, 1998.
7. Slavin Robert E. Research on Cooperative Learning: an international perspective // Scandinavian Journal of Educational Research. – Vol. 33. – 1989. – № 4. – P. 9-169.

УДК 378.14

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ З МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Вишпольська В.Ф., аспірант

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка

Стаття присвячена визначенню змісту професійної компетентності фахівця з міжнародних економічних відносин. У статті також виокремлено та проаналізовано структурні компоненти професійної компетентності економіста-міжнародника.

Ключові слова: компетентність, компетенція, професійна компетентність, структура професійної компетентності.

Вышпольская В.Ф. СОДЕРЖАНИЕ И СТРУКТУРА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СПЕЦИАЛИСТА ПО МЕЖДУНАРОДНЫМ ЭКОНОМИЧЕСКИМ ОТНОШЕНИЯМ / Тернопольский национальный педагогический университет им. В.Гнатюка, Украина.

Статья посвящена определению содержания профессиональной компетентности специалиста по международным экономическим отношениям. В статье также выделены и проанализированы структурные компоненты профессиональной компетентности экономиста-международника.

Ключевые слова: компетентность, компетенция, профессиональная компетентность, структура профессиональной компетентности.

Vyshpolska V. THE CONTENT AND STRUCTURE OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF SPECIALISTS IN INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS / Ternopil National Pedagogical University named after V.Gnatiuk, Ukraine.

The article deals with defining of the professional competence of experts in international economic relations. The structural components of the professional competence of international economic relations experts are distinguished and analysed.

Key words: competence, professional competence, structure of professional competence.